

suara

tijdschrift met een missie

Driemaandelijks tijdschrift » **Jaargang 25 nummer 105** » september - november 2026

© Missio

Vandaag komt de missie naar ons toe

THÉOGÈNE HAVUGIMANA

In 1926 vierde de Kerk voor het eerst Wereldmissiezondag. Honderd jaar later nodigt dit jubileum ons niet uit om met nostalgie terug te kijken op een mooi verhaal uit het verleden. Het spoort ons daarentegen aan om vooruit te kijken en een fundamentele vraag te stellen: wat is de missie van de Kerk vandaag?

Dit nummer nodigt ons uit voor een tocht door een eeuw van missie. Eén besef komt duidelijk naar voren: de manier waarop we missie begrijpen en beleven, is veranderd. Er heeft een wezenlijke verschuiving in perspectief plaatsgevonden. Missie is niet langer een eenrichtingsbeweging van Europa naar 'elders'. Het draait om ontmoeting, wederkerigheid en gemeenschap. Elke Kerk geeft en ontvangt. Elke gedoopte wordt gezonden.

Deze realiteit krijgt in België een bijzondere betekenis. Onze gemeenschappen vergrijzen, sommige krimpen in en onze structuren veranderen. Toch wordt de toekomst van de Kerk niet louter afgemeten aan het aantal gelovigen of het aantal gebouwen. Ze wordt gemeten aan het vermogen om te verwelkomen, te luisteren, te dienen en te getuigen. Priesters, religieuzen en leken van andere continenten herinneren ons daaraan: vandaag komt de missie ook naar ons toe.

Via haar bisschoppen heeft de Kerk in België zojuist haar dankbaarheid uitgesproken tegenover al die nieuwe missionarissen die vandaag de dag met ons de verantwoordelijkheid voor de missie delen, hier in het hart van onze gemeenschappen.

Wij willen een oprecht woord van dank richten tot allen die de afgelopen honderd jaar – door hun gebed, inzet en vrijgevigheid – Missio in staat hebben gesteld onze Zusterkerken wereldwijd bij te staan.

highlights

“Vergeet niet missionaris te zijn”

Missio België kiest Senegal als land in de kijker. Een goede gelegenheid om Raphaël Ndiaye, nationaal directeur van Pauselijke Missiewerken voor Senegal en Mauritanië uit te nodigen om elkaar beter te leren kennen. Voor ons en voor hem werd het een verrijkende menselijke, broederlijke en spirituele ervaring.

blz.

4

Een eeuw Wereldmissiezondag

De 100ste verjaardag van Wereldmissiezondag vormde een goede aanleiding om op zoek te gaan naar de affiches die de voorbije eeuw door de Belgische Kerk werden verspreid om die dag aan te kondigen. Jonas Van Mulder, medewerker van KADOC-KULeuven, analyseert de evolutie in deze affiches.

blz.

6

Onze missionaire campagne

Toen p. Raphaël Ndiaye zijn collega-directeur van Missio-België p. Théogène Havugimana uitnodigde moest die niet lang nadenken. Hij bezocht begin augustus Senegal en kwam met vele verhalen en getuigenissen terug. Hier alvast het eerste in een rij. De volgende maanden zal hij nog andere verhalen met u delen in Suara én via onze digitale nieuwsbrief én via onze website.

blz.

8

ook in dit nummer

- Zuster Nathalie Nkalamo Mumba vertelt over haar 10 jaar als missionaris in België » 3
- Een welgemeend ‘Dank u wel’ voor alles wat u deed en nog zal doen » 10
- Senegal kent blijde en trotse christenen » 12

Op de cover: de campagnefoto die vanuit Senegal ons werd toegestuurd.

colofon

Redactie

Emmanuel Babissagana, p. Théogène Havugimana, Tom Heylen

Werkten mee aan dit nummer

Mgr. André Guèye, p. Raphaël Ndiaye, zr. Nathalie Nkalamo Mumba, Toon Osaer, Dieter Van Belle, Jonas Van Mulder, Bart Willemen

Verantwoordelijke uitgever

Théogène Havugimana, Tervuursestraat 56, 3000 Leuven

Vormgeving en drukwerk

Drukkerij Van der Poorten

Het volledige creatieproces van dit magazine verloopt 100 % klimaatneutraal.

Reacties en suggesties

info@missio.be

Adreswijziging / stopzetting abonnement

suara@missio.be

Engagement van jongeren is het werk van God

Zuster Nathalie Nkalamo Mumba is afkomstig uit DR Congo en verblijft reeds tien jaar in België. Ze is parochie-assistente in de pastorale eenheid Sint-Donatianus in Brugge en werkt mee in De Wijngaard, een liturgisch centrum in de stad.

TOM HEYLEN

U bent missionaris uit DR Congo in België. Hoe bent u hier terechtgekomen?

Ik ben eigenlijk geen missionaris in mijn oorspronkelijke roeping. Van 2002 tot 2007 verbleef ik in Rome, waar ik psychologie studeerde. In 2005 werd ik naar Sicilië gestuurd. Een gemeenschap van oudere zusters was er in rouw nadat twee jonge zusters bij een ongeval waren omgekomen. Als psycholoog hielp ik hen bij die rouwverwerking. Later keerde ik terug naar Congo. Plots kreeg ik een mail van onze algemeen-overste: "Nathalie, ik vraag je om naar België te gaan." Dat was voor mij een moeilijke beslissing. Ik kwam voor één jaar, maar ondertussen ben ik hier al tien jaar.

Was het moeilijk om u aan België aan te passen?

Ik was aanvankelijk bang om naar België te komen. Door de koloniale geschiedenis had ik een bepaald beeld van Belgen. Maar toen ik hier aankwam, ontdekte ik: jullie zijn mensen zoals ik. Beetje bij beetje veranderde mijn mentaliteit.

Ook het Nederlands was een grote drempel. En het klimaat! Toen ik in november vanuit het warme Congo aankwam, was het hier 0 graden.

Ik moest ook andere gewoonten leren. In Congo begroet je mensen gemakkelijk op

straat. Hier keken mensen soms alsof ze wilden zeggen: "Ken je mij?" Ook de Kerk was anders. In Congo zingen we veel en antwoorden we spontaan tijdens de viering. Hier draaiden mensen zich soms om als ik luid "Amen" antwoordde.

Hoe probeert u hier missionaris te zijn?

De Kerk mag niet in zichzelf gekeerd zijn. We moeten er zijn voor anderen. In onze gemeenschap van de zusters van Don Bosco vangen we vrouwen en kinderen op: dakloze vrouwen, vrouwen na een scheiding of vrouwen die uit de gevangenis komen. We wonen echt met hen samen. We eten samen en delen dezelfde keuken. Zo kunnen we luisteren naar hun verhalen en hen, waar nodig, naar de juiste hulpverlening begeleiden.

U bent actief in De Wijngaard in Brugge. Wat betekent die plek voor u?

De Wijngaard is meer dan een winkel. Het is een pastorale ruimte, een plaats van ontmoeting. Als ik er kom, maak ik koffie of thee,

zet water klaar en zorg voor een glimlach. Iedereen is welkom. Soms komen mensen gewoon binnen om te praten, te bidden of even tot rust te komen. Dan luisteren we en nemen we tijd voor hen. Dat is voor mij een vorm van presentie-apostolaat: aanwezig zijn bij mensen en zo getuigen van ons geloof.

Kijkt u nog terug naar uw leven in Congo?

In Congo was ik sterk geëngageerd in de Kerk en dat maakte me gelukkig. Nu ben ik op een andere plaats. Ik ben in België, in Brugge, als missionaris. In het begin was dat moeilijk, maar vandaag begrijp ik beter dat ik hier moest zijn om Gods wil te doen. Wanneer ik het moeilijk heb, ga ik naar de kapel om te bidden. Daar vind ik mijn bron. Ik zeg soms lachend: "Ik roddel met God." Daarna krijg ik opnieuw de kracht om missionaris te zijn zoals ik ben – niet perfect, maar beschikbaar.

Dank zr. Nathalie voor deze openhartige getuigenis.

“Vergeet niet missionaris te zijn”

Raphaël Ndiaye, sinds 2025 nationaal directeur van de Pauselijke Missiewerken (PMW) voor Senegal en Mauritanië, verbleef van 4 tot 14 juni in België. Het was een kans om verschillende bisdommen te ontdekken, pastorale actoren te ontmoeten en de missionaire campagne 2026-2027 voor te bereiden, waarvan Senegal het land in de kijker zal zijn voor Missio België.

EMMANUEL BABISSAGANA

Kan u uzelf in een paar woorden voorstellen?

Ik ben sinds het jaar 2000 priester van het bisdom Kaolack. Na te hebben gediend als vicaris, diocesaan directeur van de Pauselijke Missiewerken, en vervolgens als pastoor van de kathedraal Saint-Théophile en vicaris-generaal, werd ik in juni 2025 benoemd tot nationaal directeur van de PMW voor Senegal en Mauritanië.

Wat was het doel van uw bezoek aan België?

Dit bezoek maakte deel uit van mijn nieuwe missie. Aangezien België Senegal heeft gekozen als land in de kijker voor de missionaire campagne 2026-2027, was het belangrijk om banden te leggen met de Kerk in België. Ik bezocht vijf bisdommen en ontmoette er ook bisschoppen, priesters, leken en pastorale verantwoordelijken, terwijl ik het gezicht van de Kerk in Senegal was: een minderheidskerk, maar diep missionair, in een land waar vrede, interreligieuze dialoog en ‘Teranga’, de gastvrijheid die ons volk kenmerkt, heersen.

Hoe was uw verblijf?

Elke dag was gewijd aan de ontdekking van een bisdom en aan uitwisselingen over de realiteit van onze respectieve kerken. Ik bezocht ook een school in Brasschaat waar ik met jongeren sprak. Ik was vooral geraakt

door de deelname van de moslimstudenten, die nieuwsgierig waren en openstonden voor uitwisselingen.

Wat viel u het meest op?

Ik ontdekte een Kerk met een rijke geschiedenis en haar erfgoed en een grote diversiteit van haar gemeenschappen. Ik was ook onder de indruk van de inzet van ouderen, die zeer aanwezig zijn in het pastorale leven. In ons land is deze toewijding vaak minder duidelijk vanaf een bepaalde leeftijd.

Wat denkt u dat de belangrijkste uitdagingen zijn voor de Kerk in België?

De uitdaging blijft die van de hele Kerk: de zendingsimpuls levend houden. In een context van secularisatie is het essentieel om geloofwaardig getuigenis af te leggen van het evangelie. België heeft diepe christelijke wortels. Ze vormen een waardevolle basis om de uitdagingen van vandaag het hoofd te bieden.

*P. Raphaël Ndiaye
wordt geïnterviewd
voor RCF (Radio
Catholique Franco-
phone), hier in
Namen*

Mgr. Koen Vanhoutte, bisschop-referent voor Missio ontmoet p. Raphaël in de Sint-Pieterskerk in Leuven

Inspireert dit bezoek u voor uw eigen opdracht?

Absoluut. Ik waardeerde de organisatie van de bisdommen enorm, evenals het belang dat werd gehecht aan communicatie, met radio's, websites en verschillende diensten. Ik wil graag inspiratie putten uit deze ervaring om de PMW in Senegal en Mauritanië te versterken.

Hoe gaat het met de PMW in Senegal?

De Senegalese Kerk is springlevend en goed georganiseerd. De PMW daarentegen hebben nog steeds een gebrek aan menselijke en materiële middelen. Ondanks de inzet van de diocesane teams moeten we onze structuren versterken, onze missie beter bekend maken en een ware missionaire cultuur ontwikkelen. Ik heb vertrouwen in de toekomst.

De Katholieke Kerk is een minderheid in Senegal, maar wordt zeer gerespecteerd. Hoe verklaart u dit?

Katholieken vormen ongeveer 5% van de bevolking, maar hun bijdrage overstijgt hun demografische gewicht ruimschoots. De Kerk wordt erkend om haar inzet voor onderwijs, gezondheid, vrede, dialoog en het algemeen belang. Zoals een bisschop zei: een snuifje zout is genoeg om een heel gerecht rijst te smaken. Dit beeld weerspiegelt onze plaats in de Senegalese samenleving.

Hoe bereidt u zich voor op het honderdjarig jubileum van Wereldmissiezondag?

Gedurende de maand oktober zullen de bisdommen missionaire hoogtepunten meemaken: vieringen, dagelijkse meditaties, gebeden, rozenkransen en activiteiten in de parochies. Een boekje geïnspireerd op de boodschap van de paus zal elke gedoopte helpen zijn of haar verantwoordelijkheid in de missie van de Kerk te herontdekken.

Welke herinneringen zult u bewaren aan dit bezoek?

Ik vertrek met veel dankbaarheid. Ondanks een rijk gevuld programma had ik een zeer verrijkende menselijke, broederlijke en spirituele ervaring.

Welke boodschap zou u graag aan christenen in België willen geven?

Naast onze culturele verschillen of kerkelijke contexten delen we dezelfde missie die Christus ons heeft toevertrouwd. Ik nodig de christenen van België uit om hun missionaire impuls levend te houden en met hoop en vrijgevigheid te getuigen van het Evangelie.

Beeldvorming in ontwikkeling. Een eeuw affiches voor Wereldmissiezondag

De honderdste verjaardag van Wereldmissiezondag (1926–2026) is veel meer dan alleen een jubileum. Het is een feest, een zegen, dat wil zeggen, een tijd van genade, herinnering en vernieuwing. Het nodigt ons uit om met dankbaarheid terug te kijken naar het bewandelde pad. We zochten en vonden van elk jaar een visueel beeld hoe Missio / Pauselijke Missiewerken deze zondag aankondigde in België.

JONAS VAN MULDER (KADOC-KU LEUVEN)

Wereldmissiezondag gaat sinds de eerste editie in 1926 gepaard met publieke campagnes die de zichtbaarheid van het initiatief vergroten en het kerkpubliek tot deelname bewegen. Met name de affiches laten toe om vandaag de balans op te maken van honderd jaar beeldvorming over missie.

Wie een blik werpt op de affiches uit de beginjaren, merkt meteen hun eerder algemene of zelfs abstracte karakter. Dat hoeft niet te verbazen: de acties richtten zich immers niet tot een specifiek missiegebied, maar dienden ter ondersteuning van de Propaganda Fide van de Romeinse Curie. Dat leidde in ontwer-

pen als die van 1936, 1951 en 1956 weliswaar tot stereotiepe weergaven van personen uit de verschillende continenten – als verbeelding van het wereldwijde missiewerk – toch verschillen ze in dat opzicht van heel wat propaganda verspreid door de missionerende congregaties zelf. Zeker in de koloniale

Presentatie tentoonstelling '100 jaar Wereldmissiezondag' in het Grootseminarie in Brugge © Michiel Van Mulders

Affiche voor Wereldmissiezondag van 1927

Missionarisfiguur als het doorgeefluik van giften en gebeden

Campagne-affiche voor de campagne van vorig jaar, oktober 2025 in verbondenheid met Zuid-Soedan

periode voerden daarin paternalistische en racistische beeldvorming vaak op meer nadrukkelijke wijze de boventoon.

Ook de kenmerkende focus bij Wereldmissiezondag op het stimuleren van giften beïnvloedde het karakter en de iconografie van de campagnebeelden. Zo worden bidden en doneren letterlijk met elkaar vervlochten in het ontwerp voor de editie van 1927 (die een collectebus toont met daarrond een rozenkrans), wordt de aarde voorgesteld als spaarpot (1928, 1949) of zien we een figuur om een gift vragen (1950). Opvallend is de campagne van 1957, waarin de missionarisfiguur wordt verbeeld als het doorgeefluik van schenkingen (weergegeven als een wassende stroom van munten en biljetten) en gebeden (ook hier is de rozenkrans van de partij). Diende de illustratie louter zijn rol als mediator in de verf te zetten, of moest ook de betrouwbaarheid van de transactie, bij gebrek aan een concrete bestemming, visueel worden benadrukt?

Nieuwe kerken met lokale roepingen

De globale dekolonisatiegolf van de jaren 1960 had een fundamentele impact op de relatie tussen de oude metropolen en de missiegebieden in de gewezen kolonies, die plaatsmaakten voor lokale kerkelijke structuren. Daar waar de campagnes in de voorgaande periode opriepen tot 'meebouwen aan Gods wereld- en vredesrijk' en de 'voortplanting van het geloof', verdween dergelijk taalgebruik aan het begin van de jaren 1960 abrupt. Bij gebrek aan een koloniaal kader dat de aanwezigheid van westerse evangelisering legitimeerde en ondersteunde, klinkt de slogan 'En de dorst naar God... Wie zal die lessen?' (1961) als de existentiële vraag van een kerkelijk instituut dat zijn missiewerking noodgedwongen moest herzien. Niet de missionaris van de oude school lijkt het antwoord te zijn geweest, maar wel lokale roepingen (1962), plaatselijke catechisten (1963) en onafhankelijke kerkelijke structuren (1966).

Die 'nieuwe kerken' kregen een prominente plaats in nagenoeg alle campagnes van de jaren 1970. Daarnaast werd ook aansluiting gezocht met het discours over internationale solidariteit (1970), rechtvaardigheid (1973) en interculturele contacten (1978) dat toen de katholieke derdewereldbewegingen typeerde. Deels in het verlengde daarvan focussten de affiches van de jaren 1980 en 1990 opvallend sterk op de figuur van Christus, die werd opgevoerd als een tastbaar voorbeeld van medemenselijkheid.

Eveneens in tandem met bredere maatschappelijke ontwikkelingen verdwenen rond de millenniumwisseling expliciete religieuze referenties haast volledig naar de achtergrond en ruimen ze plaats voor boodschappen van vrede en interculturele ontmoeting. Tot, opvallend genoeg, in 2025 en 2026 'missionarissen' en 'missie' opnieuw hun intrede maakten in het vocabularium. Hetzij met een heel andere invulling.

Een minderheid zijn betekent

In het kader van uitwisselingen tussen de Kerk in Senegal en Missio België had p. Théogène Havugimana het genoegen mgr. André Guèye, aartsbisschop van Dakar, te ontmoeten tijdens zijn bezoek aan Senegal afgelopen augustus. Tijdens een hartelijk en zeer open gesprek in de tuinen van het kleinseminarie Saint-Joseph deelde hij zijn visie op het kerkelijk leven in Senegal – de vreugden en uitdagingen, de maatschappelijke betrokkenheid en de dialoog tussen christenen en moslims – alsook op de toekomstige weg van een Kerk die geroepen is om steeds meer synodaal, missionair en zelfredzaam te worden.

P. THÉOGÈNE HAVUGIMANA

Een jonge, levendige en groeiende Kerk

In een overwegend islamitisch land vormt de katholieke Kerk een kleine minderheid. Toch is haar invloed veel groter dan haar omvang doet vermoeden. Bisschop Guèye omschrijft haar als “een kerk die een snelle groei doormaakt: groei in roepingen, groei in geloofsbeleving en groei in zelfredzaamheid.” Die vitaliteit komt tot uiting in de oprichting van nieuwe parochies. “We blijven parochies stichten in Dakar, net als in andere bisdommen,” legt hij uit. En daarmee ontstaan nieuwe behoeften. Het is een Kerk die groeit, zeker, maar bovenal een Kerk die vastbesloten haar missionaire roeping ten volle wil beleven – niet door zich naar binnen te keren, maar door zich op iedereen te richten en bij te dragen aan integrale menselijke ontwikkeling.

Een minderheidskerk ten dienste van iedereen

“In een land waar meer dan 95% van de bevolking moslim is, getuigen sociale hulpprogramma's van de zorg van de Kerk voor het leven en de concrete noden van mensen, en van haar bijdrage aan de integrale menselijke ontwikkeling,” aldus bisschop Guèye. De Kerk in Senegal vormt een minderheid, maar werkt niet uitsluitend voor zichzelf. Een katholieke school is niet voorbehouden aan katholieke kinderen. In een gezondheidskliniek wordt niet eerst naar de religie

van de patiënt gevraagd. Initiatieven ter ondersteuning van jongeren, gezinnen en vrouwen richten zich op iedereen, uitgaande van hun specifieke behoeften. Op die manier wordt de dienstbaarheid zelf een vorm van verkondiging.

Een minderheid zijn betekent niet onbeduidend zijn. Integendeel, de kleinschaligheid van de christelijke gemeenschap lijkt de Kerk op te roepen om juist door de kwaliteit van haar aanwezigheid, haar nabijheid, haar dienstbaarheid en de zorg voor elk individu een krachtig getuigenis af te leggen.

Een Kerk die streeft naar autonomie

Een van de grote uitdagingen blijft echter de autonomie. “Niet alleen op financieel vlak, maar ook wat betreft menselijke en spirituele middelen – wat men ‘inculturatie’ zou kunnen noemen – zodat de Kerk werkelijk Afrikaans is en niet louter naar buiten gericht.” Solidariteit tussen Kerken blijft noodzakelijk, maar mag niet ontaarden in afhankelijkheid. “We kunnen niet simpelweg met de handen in de schoot afwachten tot anderen ons helpen.” Vandaar het belang om lokale gemeenschappen in hun kracht te zetten: “Want het is onze Kerk.”

Een synodale Kerk

Bisschop Guèye benadrukt dat de Afrikaanse cultuur reeds een traditie van overleg kent:

“In Afrika kennen we binnen de samenleving al een praktijk van open dialoog. De Kerk biedt een fundament voor deze dynamiek van samenhang, overleg en samenwerking.” De participatie van leken speelt hierbij een belangrijke rol. Er bestaan structuren – van parochie tot bisdom – die werkelijke medeverantwoordelijkheid mogelijk maken. De missie is dan ook niet uitsluitend een zaak van de bisschop of de clerus. Zij behoort toe aan het gehele Volk van God. Eén leidend principe vat deze weg samen: “Bouwen aan een synodale, autonome Kerk ten dienste van vrede en gerechtigheid.”

Een Kerk die actief bijdraagt aan vrede

De inzet van de Kerk reikt inderdaad verder dan scholen, klinieken en sociale hulpprogramma's. Ook in tijden van spanning in Senegal speelden katholieke leiders een rol bij het handhaven en herstellen van de vrede. “Ik verzeker u: de rol van de Kerk was van groot belang – niet in de media, maar via contacten met leiders. (...) We hebben veel gedaan om de vrede in de harten van mensen te herstellen.” Want “zonder vrede kan ontwikkeling niet slagen.”

Christenen en moslims: van tolerantie naar ware harmonie

De dialoog tussen christenen en moslims krijgt concreet vorm. Bisschop Guèye: “We hebben het niet vaak over tolerantie. We

niet onbeduidend zijn

© Missio

*Théogène
Havugimana
ontmoet mgr. André
Guèye, aartsbisschop
van Dakar (Senegal)*

spreken van harmonie. Tolerantie is alsof je zegt: je bent er wel, maar je mag er simpelweg zijn.” Hij bevestigt: “Ik kan getuigen dat de samenwerking tussen moslims en christenen uitstekend is. De deuren van de grote kaliefen staan open. We voeren gesprekken, vooral wanneer het land een crisis doormaakt.”

Hij vat samen wat er op het spel staat: “Samen, christenen en moslims, zorgen we ervoor dat onze samenleving – ons Senegal – een land van openheid blijft, een land van dialoog en een land van godsdienstvrijheid.”

Een boodschap aan de christenen van België

De aartsbisschop richt een dankwoord tot de Belgische Kerk: “Ik dank de hele Kerk in België dat zij ons kleine land heeft uitgekozen als middelpunt van de missionaire inzet en solidariteit van dit jaar.” Bij missie draait het altijd om uitwisseling en gemeenschap: “Dat is de aard van de Kerk. We steunen elkaar.” Missionaire uitwisseling is geen eenzijdige hulp, maar een gezamenlijke weg waarbij elke Kerk zowel geeft als ontvangt. Door haar vitaliteit, haar ervaring met dialoog en haar getuigenis heeft ook de Kerk in Senegal veel te bieden aan de Kerk in België.

“De kleine rest kan de wereld transformeren”

Zijn recente boodschap richt zich ook rechtstreeks tot christenen in Europa. Ook al neemt hun aantal af, ze mogen de moed niet verliezen. De aartsbisschop verwijst naar het bijbelse beeld van ‘de kleine rest’: “De kleine rest kan de wereld transformeren door het getuigenis van volharding en de oprechte authenticiteit van een christelijk leven, zoals de vroege gemeenschappen dat beleefden.” Deze overtuiging vat de kracht van deze Kerk samen: klein in aantal, maar groot in inzet, geloof, dialoog en dienstbaarheid. Want “samen moeten we getuigenis afleggen van de missie.”

bedankt

P. Raphaël Ndiaye, directeur van Pauselijke Missiewerken Senegal en Mauritanië, was te gast bij Missio België. Dank u wel voor de inspirerende ontmoetingen en voor uw inzet voor de Kerk in Senegal en de rest van de wereld. Op de foto is p. Raphaël te gast in het Mater Dei-instituut in Brasschaat. © Bart Willemen

‘100 jaar Wereldmissiezondag’ resulteerde in 100 beelden – één per jaar – die reeds op enkele plaatsen te bewonderen waren en die de hele maand oktober te zien zijn in de kathedraal van Mechelen. Wenst u deze tentoonstelling ook in uw gemeenschap of pastorale eenheid, neem dan contact met ons op en we kijken samen wat (nog) mogelijk is. Dank u wel, Marleen Palfliet voor uw enthousiasme en vele uren die resulteerde in dit mooie overzicht.

© Missio

Onze missionarissen zijn op missie, samen met ons en met de plaatselijke bevolking. Af en toe ontmoeten ze elkaar, hier in Gent in augustus dit jaar, voor een eucharistie, een korte presentatie over '100 jaar Wereldmissiezondag' en vooral ontmoeting met koffie en taart en vele verhalen en herinneringen. Dank aan alle missionarissen die een wereld van verschil maken voor onze Kerk overal in de wereld. © Dieter Van Belle / Bisdom Gent

Dank u wel aan allen die zorg dragen dat Wereldmissiezondag niet onopgemerkt voorbijgaat in onze Kerk met zorg voor animatie, zorg voor de aankondiging van Missiezondag, zorg voor de collecte en andere fondsenwervende acties in onze geloofsgemeenschappen.

Wilt u ook iets organiseren: onze missionaire namiddag of avond, kerstkaartenverkoop ten voordele van Missio, een gebedsmoment in verbondenheid met Missio, of nog iets anders. Aarzel dan niet om onze hulp te vragen!

Laten we 'Eén in Christus, samen op missie' gaan om zo onze wereldwijde verbondenheid uit te drukken.

**Eén in Christus,
samen op missie**

**100 jaar
Wereldmissiezondag**

Samen bouwen we aan
de Kerk van morgen.
Steun de projecten van
de Kerk in Senegal. Elke gift
aan Missio maakt het verschil.

missio
BE19 0000 0421 1012

In Senegal zijn christenen blij en trots op hun geloof

**P. THÉOGÈNE
HAVUGIMANA**

“Als je op zoek bent naar redenen om optimistisch te zijn voor de Kerk, is Senegal een goede plek om te beginnen!” zegt mgr. Francis Badji, bisschop-coadjutor van het bisdom Kolda, een van de armste bisdommen van Senegal. Voor zijn kleine kathedraal, zeer vervallen en nauwelijks in staat om honderd gelovigen te herbergen, kreeg deze zin een bijzondere kracht. Het is me bijgebleven tijdens mijn bezoek aan Senegal vorige maand.

Wat mij meteen opviel waren niet de statistieken over de Kerk of het aantal projecten dat zij realiseert, maar de sfeer: een manier van geloven en het geloof beleven in eenvoud, enthousiast en vertrouwd.

Ik heb christenen ontmoet die blij en trots zijn op hun geloof. Zij lijken het niet te ervaren als een erfenis uit het verleden die moeizaam in stand moet worden gehouden, maar veeleer als een kracht voor het heden

– een kracht die dingen in beweging zet en tot toewijding inspireert. Tijdens liturgische vieringen en in mijn ontmoetingen met priesters, religieuzen, catechisten en jongeren heb ik een Kerk leren kennen die zich diep bewust is van haar missie.

In een omgeving waar christenen een kleine minderheid vormen, zou men angst of terughoudendheid verwachten. Ik trof echter het tegenovergestelde aan: een Kerk die haar geloof ongehinderd en zonder agressie in de praktijk brengt, en niet bevreesd is voor haar eigen voortbestaan. Dit herinnert ons eraan dat een Kerk niet de grootste hoeft te zijn om vruchtbaar te zijn.

In een overwegend islamitische samenleving bouwen christenen hun identiteit niet op tegen hun buren. Ze beleven hun geloof in hun midden – door in respect, dialoog en ontmoeting – zonder daarbij afbreuk te doen aan wie ze zijn.

Toch zijn de moeilijkheden zeer reëel. De middelen zijn beperkt en gemeenschappen moeten met heel weinig veel tot stand brengen. Catechisten moeten opgeleid, jongeren en gezinnen ondersteund, roepingen gesti-

muleerd en voorzieningen onderhouden. Daarnaast moet er pastorale zorg worden geboden aan gemeenschappen die soms zeer afgelegen liggen. Toch lijkt deze Kerk niet verlamd door wat ze mist. Ze gaat uit van wat ze heeft en beweegt zich vol vertrouwen vooruit.

Juist daarom verdient zij onze steun. Laten we de Kerk in Senegal steunen. Zij geeft met beperkte middelen zuurstof aan vele lokale gemeenschappen en houdt de hoop levend. Door onze gebeden, solidariteit en giften kunnen we haar helpen haar missie voort te zetten en degenen te steunen die op haar rekenen.

Kerk herinnert ons aan een wezenlijke waarheid: de toekomst van de Kerk wereldwijd hangt niet alleen af van haar middelen, haar gebouwen of haar plaats in de samenleving, maar ook – en vooral – van vrouwen en mannen die in staat zijn te geloven, te dienen, het geloof door te geven en samen op weg, op missie te gaan.

Laten we samen onze Zusterkerk van Senegal steunen, haar helpen hoop te blijven uitdragen.

Bisdom Kolda: de kathedraal is te klein, dus wordt er in openlucht gevierd.